

Faglig bredde og spesialisering i bygg- og anleggsgagnene

Hvor mye faglig bredde og hvor mye faglig spesialisering skal elevene få på yrkesfag? Dette er et dilemma som Fafo undersøker med utgangspunkt i bygg- og anleggsgagnene.

RAPPORT | SIST ENDRET: 23.05.2012

Tittel:

Om bredde og fordypning i bygg- og anleggsgagnene

Rapporten:

Last ned rapporten hos Fafo (PDF)

Forfatter:

Trine Deichman-Sørensen, Ole Johnny Olsen, Asgeir Skålholt og Anna Hagen Tønder

ISBN:

978-82-7422-912-9 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-7422-911-2 (Papirutgave)

Utgiver:

Fafo

År:

2012

Fafo ser på tre problemstillinger:

1. Hvilke muligheter har skolene i dag for å tilby elevene faglig konsentrasjon på vg1, og hva er de viktigste hindringene?
2. I hvilken grad og på hvilken måte benytter skolene seg av mulighetene for faglig konsentrasjon? Hva er skolenes og lærernes begrunnelser for å velge enten bredde eller faglig konsentrasjon i opplæringen?
3. Hva er de viktigste erfaringene med faglig konsentrasjon kontra bredde, sett fra elevenes, skoleeierne, skoleledelsen, lærernes og bedriftenes ståsted?

Fafo undersøker disse spørsmålene ved å intervju skoleeiere, skoleledere, lærere, elever og andre relevante aktører i fag- og yrkesopplæringen.

Få formelle hindringer for faglig konsentrasjon

Opplæringsloven og læreplanen hindrer ikke skolene i å gi elevene faglig spesialisering på vg1. Det er formelt sett ikke noe i veien for å dekke målene i læreplanen med utgangspunkt i ett lærefag.

Praktiske hindringer for faglig konsentrasjon

I praksis er det likevel flere grunner til at det kan være vanskelig å gjennomføre en modell med stor grad av fordypning på vg1. Det er særlig lærernes fagkompetanse, ressurser og utstyrssituasjonen ved skolen og skolenes kontakt med det lokale næringslivet som trekkes fram som hindre. Om elevene i en klasse gjør mange ulike valg, vil det også kunne være vanskelig å planlegge og organisere opplæringen.

Delte meninger om bredde eller fordypning

Blant lærerne er det ulike oppfatninger om Kunnskapsløftet og den faglige bredden på vg1. Mange mener bredden er blitt for stor, og det er vanskelig å dekke alle fagene på en god måte. Det er også krevende å motivere elevene for å arbeide med fagområder som oppleves som lite relevant. Elevene er mer åpne for en viss bredde på vg1. Det som ser ut til å ha størst betydning for elevenes motivasjon er muligheten til å få jobbe med praktiske og meningsfulle oppgaver. Møtet med fagkompetanse har også betydning, elevene forteller om betydningen av å ha lærere som kan faget de underviser i.

Bredde er positivt for elevenes valgmulighet

Ifølge lærerne er mange elever usikre på hva de skal bli når de begynner på vg1. Derfor er det viktig å vise ulike muligheter som utdanningsprogrammet gir. Intervjuer med elevene støtter i stor grad opp om lærernes vurdering. De fleste elevene synes det er greit å bli kjent med flere yrker på vg1. Det gjelder også elever som tidlig bestemte seg for hva de ville bli.

Flere elever forteller at de har gjort nye valg på bakgrunn av de erfaringene de har gjort på vg1. Behovet for å gi elevene et bedre grunnlag for valg av yrke og å sikre rekrutteringen til flere fag er derfor som et viktig argument mot tidlig spissing.